

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Scala Jacob

Lindeborn, Jan

Antverpiæ, 1666

§. 17. De Refectione corporis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49085)

„quam spiritus, qui sunt in cœlestibus: ac noctes
 „diesque cogitationes nobis armatæ stent oportet,
 „& impudentibus libidinibus formidini sint: quip-
 „pe si minimum remittant, astans Diabolus ignem
 „manibus tenet vibraturus ac Dei Fanum concrema-
 „turus. Ergò opus est undique muniamur: est enim
 „nobis pugna cum naturæ necessitate, Angelorum
 „studii æmulatio, cum incorporeis Copiis cursus, ter-
 „ra atque cinis Cœlicolis æquari nititur, mortalitas
 „cum immortalitate certamen in it.

§. XVII.

De Refectione Corporis.

Duplici parte constat homo, animâ scil. & cor-
 pore, sed non æquè nobili: illa namque primas
 obtinet, cujus hoc ministerio deputatum est, quod
 proinde *hominis* seu animæ *famulum* indigitat Augu-
 stinus. Ei utriusque cura incumbit, Animæ, quo
 vitâ vivat gratiæ & aliquando potiatur æternitate cœ-
 lestis gloriæ: Corporis ne debilitatum deficiat aut
 protervum menti prædominetur: eam Animæ adhi-
 bet per peccati fugam virtutisque serium studium,
 Corpori verò præcipuè per hæc tria, somnum scil.
 de quo infra §. 19. Vestitum de quo supra §. 3. &
 Alimenta; qualem autem in his erga illud se exhi-
 bere debeat, Virginem devotam præsens §. do-
 cebit.

PRIMÒ prandii & cœnæ tempus non præveniat
 aut interrumpat, eas æmulata, quæ toto prope die
 sine induciis feruntur in esculenta, quibus nunquam

non gratum quicquid modò dentibus offertur, quæque eorum omnium dummodo palato arriserint, ubi in re culinaria occupantur quasi decimas aut vetigal exigunt & accipiunt: hæc namque, cum non ut edat vivat homo, sed ut vivat edat, manifestò convincuntur non necessitati sed voluptati indulgere quod inter Gulæ species ex D. Gregorio, & alijs SS. PP. recensent Theologi.

SECUNDÒ refectioni orationem præmittat, & amque cum gratiarum actione finiat: neque enim fas est Virginem Deo sacram bruta animantia imitari, quæ, quod objicitur, devorant neque agnoscunt à quo accipiant. Quot, etiam in hac Civitate, sunt pauperes, qui vix habent quo vitam sustentent! qui erga eos parcior, is tibi aperiens manum suam tam abundanter prospicit: agnosce itaque beneficium grato animo, quod & ille ex Apostolo cum gratiarum actione à te vult percipi, ad exemplum Salvatoris, qui non legitur in Evangelio panem in manus sumpsisse, nisi cum benedictione & gratiarum actione.

TERTIÒ ne nimis avidè cibum ingurgitet quasi timida, ne fortè, qualis accessit famelica iterum à mensa recedat: est quidem appetitus & gustus, sed nitatis indicium, at voracitas semper culpabilis: non
Eccl. 37: 32. *li avidus esse in omni epulatione, habet scriptura, non te effundas super omnem escam.* „ Nam etiam qui ad sanitatem corporis (observat D. Bernardus) cibibus quantò honestiùs & ordinatiùs sumitur & ingeritur, tantò faciliùs & salubriùs digeritur. Hæc Mellifluus Doctor, cum jam ante præscripsisset: Cum manducas nequaquam totus manduces, sed corpore tuo

Ad FF. de Monte Dei

„ tuo suam refectioem procurante mens suam non
 „ negligat, sed de memoria suavitatis Domini vel Scri-
 „ pturarum aliquid, quod eam pascat, meditando vel
 „ saltem memorando secum ruminet & digerat.
 Conceptus & affectus non suggero, cum eos animæ
 esurienti iustitiam cibi ipsi abundè suppeditent.

QUARTO delicatiora non affectet juxta A-
 postoli præscriptum: *Carnis curam ne feceritis in*
 „ *desideriis*: ex quo D. Fulgentius: cave ne carnis
 „ curam in desideriiis facias, ne semper gulæ quod
 „ poscit indulgeas: refectioe tuâ non voluptas ex-
 „ pleatur, sed sustentetur infirmitas. Et S. Bernar-
 „ dus: „ Sicut ad Crucem sic accedas ad cibum, id est
 „ nonquam voluptate sed necessitate pascaris, & fa-
 „ mes non sapor provocet appetitum. De condimen-
 „ tis verò, (is inquit alibi) sufficiat obsecro, ut co-
 „ mestibiles fiant cibi nostri, non concupiscibiles vel
 „ delectabiles, sufficit enim concupiscentiæ malitia
 „ sua, quæ vix aut nullo modo pertransire posset ad
 „ finem explendæ necessitatis, nisi per viam quantæ-
 „ cunque delectationis. Si ceperit accipere irrita-
 „ menta ab eis, qui perpetuum susceperunt bellum
 „ adversus ejus oblectamenta, fiunt duo contrau-
 „ num, & sic periclitatur continentia. Ex quo fon-
 „ te apud S. Basilium *condimentorum elaboratæ blandi-*
 „ *tia, ut voluptatis illecebræ repudiandæ statuuntur.*
 Difficile enim inter epulas servatur pudicitia, scribit
 D. Hieronymus. Et Innocentius Papa: *Venter opi-*
 „ *parè satur libenter Venerem amplexatur.* Ex quo capi-
 „ te Virgini interdicta sunt convivium, quæ fugienda
 „ præcipit S. Hieronymus, *veluti quasdam voluptatum*
 „ *catenas.* „ Et certè qui Christum desiderat & illo

Rom. 13:

14.

Epist. 2.

c. 13.

De For-
mula ho-
nestæ Vita.Ad Fra-
tres Mon-
te Dei.L. de ve-
ra Virgi-
nit.

Epist. 47.

L. 2. de
miseria
hominis

c. 21.

Epist. 13.

pane

- pane vescitur, non magnoperè curat de quàm pretiosis cibis stercus conficiat. Idem subnectit, Gularum carum tributum exigit, sed vilissimum reddit (verba sunt præcitati Innocentii) quia quantò sunt delicia tiora cibaria, tantò scædiora sunt stercorea. Quomodo cesserit Epuloni Evangelico nosti, qui epulabatur quotidie splendide: cumque palatum cibus pertransierit, quid tum? cæterùm tam brevis est gulæ voluptas, (annotat idem Pontifex), ut spatium loci vix sit quantum digitorum, spatium temporis vix sit totidem momentorum. Nota in Epulone supra non tam culpatas splendidas quàm quotidianas epulas, eas namque honestas & hospitalitas quandoque exigit, & suam natura refocillationem subinde exposcit: ut autem id fiat cum lucro spirituali ditiores mensæ suæ pauperiores admoveant: suadet hæc convivia Galilæ Viduæ D. Fulgentius, cujus discursum lubet audire: „ Tales autem convivii debes habere participes, quæ non carnis solent delicias laudare sed cordis, quæ Angelorum panem interioris hominis aviditate perquirunt, quæ post Sponsum tuum in odore unguentorum ejus currunt, quæ suavitate Deum gustus interioris percipiunt, quæ puro affectu esuriunt sitiuntque justitiam, quæ operantur cibum non qui perit sed qui permanet in vitam æternam, cum talibus & colloquia tibi conferenda & frequentanda convivia, ut, cum eas cibis corporalibus pascis, ad meritum tibi sanctæ operationis accedat, & cum earum verbis spiritualibus pascaris, profectus tibi sanctæ conversationis accrescat. Hactenus Sanctus Antistes ad unam ex Viduis, quas secundum pudicitiam gradum tenere notat D. Hieronymus continens

Ibid.

Ibid. L. 2.

c. 18.

Luc. 16:

19.

Ibid. c. 17.

Epist. 2.

c. 13.

Epist. 22.

pudicitiam gradum tenere notat D. Hieronymus continens

cinens Tertulliano cui Viduitas *secunda Virginitas*. L. de Ex-
Virgines circumspectæ & religiosæ unâ tecum vescen- hort. Ca-
tur: quæ fufius S. Fulgentius, brevi hac sententia stitatis.
 præcipit S. Athanasius L. de Virg.

QUINTO denique sine excessu moderata sit
 refectio, ut, juxta D. Bonaventuram, sit refectio cor- De Prof.
 pori, non onus: Eustochio id præcipit D. Hieronymus: Relig. L. 2
 „ Sit tibi moderatus cibus & nunquam venter exple- c. 47.
 „ tus: plures quippe sunt, quæ, cum vino sint so- Epist. 22.
 „ briæ, ciborum largitate sunt ebræ. Et Lætæ pro c. 6.
 Institutione Filix: Sic comedat, ut semper esuriant. Epist. 7.
 Quibus concinit supremus Legislator: Attendite Luc. 21:
 vobis, ne fortè graventur corda vestra in crapula & 34.
 ebrietate. Et licet viliora cibaria sint, in quibus exce-
 ditur, gulæ tamen malitiam non tollunt, etenim Dia-
 bolus in deserto non de dapibus delicatis sed de pa-
 ne tentavit Dominum, & in Paradiso Evam de po- Matth. 4:
 mo, ut sciamus etiam in vilissimis esculentis gulam 3.
 reperiri, & cibo communi & insuavi non commu- Gen. 3.
 nem sed immoderatum appetitum commisceri. Est
 autem triplex ratio cur inhibeatur excessus. P R I -
 M A quod sanitati officiat in multis enim escis, testis
 est Ecclesiasticus, erit infirmitas. S E C U N D A quod c. 37: 33.
 libidini fomenta seu irritamenta subministret, disten-
 tio corporis, inquit S. Paulinus animæ sobrietatem ne- Apud S.
 cat, & inimica est castitati: Ubi cunque saturitas ab- Aug.
 unda verit, ibi luxuria dominabitur scribit S. Bernar- Epist. 58.
 dus. Ventrem distentum cibus & vini potationibus ir- De modo
 rigatum voluptas luxuriæ sequitur. Effervescit olla cui vivendi
 nimius supponitur ignis. T E R T I A quod mentem Serm. 25.
 obscuret: Sicut fenestra obstructa limo, in simili decla- Supra l. 2.
 rat Doctor Seraphicus, Obtenebratur, sic intellectus c. 45.
 cibo

cibo obrutus obscuratur, quodque desidiam generat.
 Nimia enim ciborum repletio pigrum reddit, habet idea
ibid. L. 1. Autor, quia vas plenum ponderosum efficitur. Corp
e. 35. enim, quod corrumpitur, aggravat animam. Unde
Sap. 9:15. & Væ vobis qui saturati estis, comminatur Salvator
Luc. 6:25. quia esurietis. Eaque de causa frequentius Jejunium
in Præfat. quo Deum vitia comprimere, mentem elevare, vir-
Qua va- tutem largiri, & præmia cantat Ecclesia, SS. PP. com-
gesimali. mendant, ubi tamen observanda D. Hieronymi ca-
Epist. 22. tela Eustochio præscribentis: „Sint tibi quotidiana
e. 6. jejunia & refectio satietatem fugiens: nihil prodest
 biduo triduove transmissio vacuum portare ven-
 trem, si pariter obruatur, si compensetur saturitate.
 jejunium: ilicò mens repleta torpescit & irrigata
 humus spinas libidinum germinat.

Itaque, Virgo, ut dicta tandem finem habeant
Ad FF. de Mensam tuam, ex D. Bernardo, per se satis sobriam
Monte Dei. sobrietas tua perornet. „ Ut cunctis animæ virtuti-
In Admo- bus florere possis (addit S. Basilius) & caro tua sub-
nit. ad Fi- jecta sit animæ tuæ, & ancilla tua famuletur Do-
lium spi- minæ suæ: noli incrassare ancillam tuam, ne con-
ritualem. temptui habeat Dominam suam, sed & in omni-
 bus ejus obsequiis mancipetur. Hæc D. Basilius,
 vel quisquis ejus Tractatus Autor est.

§. XVIII.

De Examine Conscientiæ,
 &
 Oratione Vespertina.

R Esert Hagiographus, post eorum productio-
 nem